

AANBIEDINGSNOTA

BEHORENDE BIJ

BELEIDSBEGROTING

2015-2018

september 2014

Inleiding

Bijgaand treft u de meerjarenbegroting 2015 – 2018 aan. Het is de eerste begroting van het nieuwe college. Zoals bij de behandeling van de Kadernota 2015-2018 al is aangegeven, hebben we voor 2015 in de beleidsbegroting een prioritering en verfijning aangebracht ten opzichte van het op 8 mei jl. vastgestelde uitvoeringsprogramma van uw raad. Waar mogelijk hebben wij ook indicatoren benoemd die gebruikt kunnen worden als meetinstrument. Op deze manier kunnen we met elkaar nagaan of we er in slagen de afgesproken doelstellingen te behalen. Wij verwachten deze indicatoren de komende jaren verder uit te kunnen breiden.

In deze aanbiedingsnota bij de meerjarenbegroting 2015 – 2018 gaan wij, naast de financiële uitkomsten, in op een aantal belangrijke ontwikkelingen. Het is goed hier te vermelden dat in de beleidsbegroting die u bij deze aanbiedingsnota ontvangt de financiële gegevens zijn gebaseerd op de situatie zonder de effecten van onze keuzes om de begroting 2015 sluitend te maken. De beleidsbegroting is gebaseerd op de uitkomsten na verwerking van de diverse budgetmutaties en geeft voor de jaren 2015 tot en 2018 het volgende beeld:

Tabel 1: Uitkomsten primitieve begroting (bedragen x € 1.000; N = nadeel, V = voordeel)

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
-totaal structureel en incidenteel	667 N	827 V	1.863 V	735 N
-structurele budgetten	480 N	152 N	452 N	1.032 N
-incidentele budgetten	187 N	979 V	2.315 V	297 V
-waarvan:				
-algemene dienst	179 N	151 V	123 V	312 V
-grondexploitatie	8 N	828 V	2.192 V	15 N

Het mag, gelet op de uitkomsten van de Kadernota 2015-2018, niet verrassend zijn dat na verwerking van alle mutaties de meerjarenbegroting 2015-2018 een tekort liet zien. Na beoordeling van alle claims op nut en noodzaak en het aanscherpen van de gevraagde budgetten op basis van de realisering in de afgelopen jaren, is de meerjarenbegroting aangepast. Deze acties hebben wel geleid tot verlaging van het tekort, doch er blijft nog steeds een tekort.

Wij hebben inmiddels keuzes gemaakt om een sluitende begroting aan te kunnen bieden. In deze aanbiedingsnota zullen de keuzes (onderwerpen waar wel en waar niet voor gekozen is met motivering) van het college worden toegelicht. Wij zijn van mening dat hiermee onze opdracht om een sluitend geheel aan de gemeenteraad aan te bieden, is gerealiseerd.

Er is bewust voor gekozen om geen opties aan de gemeenteraad aan te bieden met daarbij een extra buffer, zodat de gemeenteraad op basis hiervan keuzes kan maken. Deze mogelijkheid heeft de gemeenteraad namelijk altijd. Uiteindelijk stelt de gemeenteraad de begroting vast en hiermee de middelen voor de diverse taken. Wij verwachten echter wel dat op het moment dat de gemeenteraad andere keuzes maakt zij zelf ook hiervoor de dekkingsmiddelen aanreikt.

Concluderend kunnen wij u nu echter al meegeven dat ondanks dat er op dit moment een reëel sluitende begroting wordt aangeboden voor de jaren 2015, 2016 en 2017 er nog veel zaken onduidelijk zijn. Wij sluiten niet uit dat de in het meerjarenperspectief gegeven uitkomsten uiteindelijk nadeliger zullen uitvallen. Om die reden is het goed u te realiseren dat deze onduidelijkheid ook de nodige (financiële) risico's met zich brengt. Een van deze onduidelijkheden betreft het gehanteerde uitgangspunt met betrekking tot de decentralisaties. In de loop van 2015/2016 zal meer duidelijk worden of dit uitgangspunt werkelijkheid is/wordt. Met de door ons voorgestelde maatregelen is het opnieuw niet nodig de tarieven van de OZB meer te verhogen dan met het percentage van de afgesproken kostenontwikkeling voor 2015 van 1%.

Op zich stemt dit ons tot tevredenheid. Bij komende negatieve ontwikkelingen voor wat betreft de financiële uitkomsten van het meerjarenperspectief zal het steeds moeilijker worden om uiteindelijk een sluitende begroting te kunnen aanbieden. Op dat moment zal mogelijk ook een extra verhoging van de tarieven van de OZB een optie zijn. De afgelopen jaren hebben wij al voor aanzienlijke bedragen ingegrepen in de bestaande begroting. Willen we het voorzieningenniveau op peil houden en waar nodig nieuwe ontwikkelingen blijven stimuleren via gemeentelijke investeringen, dan moeten we ons steeds de vraag blijven stellen wat hierbij een redelijke bijdrage is van onze inwoners en bedrijven.

Het college zal steeds de vinger aan de spreekwoordelijke pols houden en waar mogelijk tijdig anticiperen op gewijzigde omstandigheden en inzichten.

Prioriteiten en kernwaarden college

De gemeenteraad heeft in mei van dit jaar een uitvoeringsprogramma vastgesteld voor de periode 2014-2018. Binnen het uitvoeringsprogramma hebben wij de volgende prioriteiten benoemd. In het kort:

1. Benutten van economische kansen: uitvoeren Havenstrategie met 3 P's in balans; kansen toerisme en recreatie oppakken en uitwerken; economische samenwerking in de regio versterken;
2. Zorgen dat de gemeente schoon, heel en veilig is;
3. De taken op het gebied van zorg, jeugdzorg en deelname aan de arbeidsmarkt adequaat en binnen budget oppakken met als uitgangspunt: zorg dichtbij de mensen te brengen;
4. Promoten van de gemeente als aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te bezoeken. Met name aantrekken jonge gezinnen;
5. Stimuleren van verenigingsleven en vrijwilligers als cement van de samenleving;
6. Intensieve aandacht voor veiligheid: op de industrieterreinen (inclusief Dintelmond), rondom het spoor en rondom de kernen. Ook aandacht voor sociale veiligheid: o.a. buurtpreventie;

De bovengenoemde prioriteiten krijgen in de beleidsbegroting 2015 nader vorm.

Onze ambitie en kernwaarden luiden als volgt:

“De gemeente bestaat dankzij de mensen die er wonen en de bedrijven die er gevestigd zijn. Zonder inwoners en bedrijven geen gemeente. Het college gaat en staat voor een aantrekkelijke gemeente Moerdijk waar het inwoneraantal en het voorzieningenniveau op peil blijven en waar de werkgelegenheid toeneemt. Het college streeft daarbij naar een gemeente waar oog is voor elkaar en waar oog is voor de menselijke maat. Participatie staat centraal in het dagelijks werk. Gemeente Moerdijk wil koploper zijn op het gebied van participatie. Niet voor de inwoners bepalen maar mét de inwoners tot oplossingen komen.”

Passie:

Drive, hart voor de zaak hebben. Trots, inwoners voelen zich thuis binnen de gemeente;

Participatie:

In het dagelijks werk staat het participatiedenken centraal, met elkaar er voor zorgen dat Moerdijk koploper wordt op het gebied van participatie;

Proactief:

Anticiperen op diverse vraagstukken, elkaar tijdig over belangrijke zaken informeren. Actief luisterend en proactief handelend;

PR:

Uitleggen, presenteren waarmee je bezig bent. Vanuit 'ambassadeursschap' informatie over de organisatie delen. Samen met de gemeenteraad en de organisatie het visitekaartje voor de gemeente zijn.

De ambitie en de vier kernwaarden laten op hoofdlijnen zien waar wij deze bestuursperiode voor staan.

Financiële uitkomsten meerjarenbegroting 2015-2018

Algemeen

In dit onderdeel nemen wij u mee in de afwegingen en keuzes die wij gemaakt hebben om uiteindelijk te komen tot een reëel sluitende begroting 2015. Aan het slot van dit onderdeel zult u zien dat met de door ons voorgestelde maatregelen de begroting voor de jaren 2015, 2016 en 2017 reëel sluitend is. Voor 2018 resteert nog een tekort van € 327.000.

We spreken hier bewust over het begrip 'reëel sluitend' omdat dit van belang is in het kader van het toetsingskader door de provincie. Bij een 'reëel sluitend geheel' komen wij in aanmerking voor repressief toezicht. Dit betekent dat minimaal ingezet moet worden om de structurele budgetten (lasten en baten) met elkaar in evenwicht te brengen, dan wel dat de baten de lasten overstijgen. Wij vinden het, los van de eis van de provincie in het kader van het toezichtsregime, overigens een verplichting voor ons zelf om een sluitend geheel te presenteren. Het zou naar alle inwoners, verenigingen en instellingen een verkeerd signaal zijn als wij uw gemeenteraad een tekortbegroting zouden presenteren.

Door het focussen op een 'reëel sluitende' begroting kan het zijn dat de totale begrotingsuitkomsten (structurelere en éénmalige budgetten) toch een tekort of overschot tonen. Bij een tekortsituatie, hiervan is alleen sprake in 2015, overstijgen de éénmalige lasten de éénmalige baten. Dit surplus aan lasten is dan alleen mogelijk als tot dit bedrag een onttrekking plaatsvindt uit de algemene reserve.

Kadernota 2015-2018

De uitkomsten bij de Kadernota 2015-2018 gaven het volgende beeld:

Tabel 2: Uitkomsten Kadernota 2015-2018 (bedragen x € 1.000; N = nadeel, V = voordeel)

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
-totaal structureel en incidenteel	2.652 N	378 V	1.094 V	1.739 N
-structurele budgetten	2.281 N	1.658 N	1.698 N	2.324 N
-incidentele budgetten	371 N	1.280 V	2.792 V	585 V
-waarvan:				
-algemene dienst	347 N	468 V	616 V	616 V
-grondexploitatie	24 N	812 V	2.176 V	31 N

Uitkomsten primitieve meerjarenbegroting 2015-2018

Bij de behandeling van de Kadernota is aangegeven dat het college sinds zijn aantreden nog onvoldoende tijd had om de financiële effecten van de diverse 'claims' en 'mutaties bestaand beleid' te beoordelen. Toegezegd is dat dit in de verdere aanloop naar de begroting nog zou plaatsvinden. Hoe met de claims is omgegaan komt later in deze aanbiedingsnota aan bod. In de bijgevoegde beleidsbegroting hebben wij wel al de effecten verwerkt van het kritisch beoordelen van de diverse budgetten, mede in relatie tot de werkelijke baten en lasten op de diverse terreinen in de jaarrekeningen 2011, 2012 en 2013.

Na verwerking van deze exercitie gaf het meerjarenperspectief het volgende beeld:

Tabel 3: : Uitkomsten primitieve begroting (bedragen x € 1.000; N = nadeel, V = voordeel)

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
-totaal structureel en incidenteel	667 N	827 V	1.863 V	735 N
-structurele budgetten	480 N	152 N	452 N	1.032 N
-incidentele budgetten	187 N	979 V	2.315 V	297 V
-waarvan:				
-algemene dienst	179 N	151 V	123 V	312 V
-grondexploitatie	8 N	828 V	2.192 V	15 N

Effecten 'claims' na beoordeling

Wij zijn als college vervolgens aan de slag gegaan om te komen tot een reëel sluitende begroting.

Voordat we het onderwerp ombuigingen/bezuinigingen bij de kop gepakt hebben, hebben wij ons eerst afgevraagd of er nog zaken moesten worden opgenomen in meerjarenbegroting die tot op heden niet verwerkt waren. Allereerst hebben we de 'claims' beoordeeld die in de Kadernota waren opgenomen. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat slechts de volgende claims in aanmerking komen om financieel te verwerken in de meerjarenbegroting:

- **Investeringsinformatiearchitectuur**
Dienstverlening wordt een steeds belangrijker item richting de inwoners, verenigingen, bedrijven en instanties. Om de dienstverlening up-to-date te houden zijn investeringen nodig. Een ieder moet kunnen vertrouwen op goede, beveiligde informatiesystemen. Aan investeringen is een bedrag nodig van € 250.000. Naast deze investeringen moet ook rekening gehouden worden met onderhoud van de hard- en software en ondersteuning bij de benodigde diensten en advisering op dit terrein. De investeringslasten en de onderhoudskosten bedragen vanaf 2016 € 130.000. De advieskosten voor 2015 komen neer op een bedrag van € 25.000.
- **Externe communicatie/citymarketing**
Deze claim bestaat uit 2 onderdelen. Enerzijds betreft het uitgaven voor het bedenken van een concept over promotie van de gemeente/citymarketing. Dit onderwerp is een uitwerking van het in 2012 vastgestelde 'Communicatieverbeterplan 2012-2014'. In dit plan is aangegeven dat op het moment dat dit item wordt opgepakt deze middelen benodigd zijn. In de begroting is hier nog geen rekening mee gehouden. Het gaat om een éénmalig bedrag van € 40.000. Anderzijds zijn wij voornemens om jaarlijks voortaan 2 keer per jaar een Moerdijkbrede krant uit te brengen en willen wij budget opnemen in de begroting om jaarlijkse evenementen financieel te kunnen ondersteunen. Hiermee is structureel een bedrag gemoeid van € 50.000.
- **Zelftaxerende burger**
U als gemeenteraad heeft het college verzocht te onderzoeken of het mogelijk is de burgers aan de voorkant te betrekken bij de taxatie-uitkomsten van hun onroerend goed. Met de Belasting Samenwerking West-Brabant (BWB) en nog enkele andere gemeente willen wij meewerken aan een pilot in dit kader. Voor de jaren 2015 en 2016 zijn hier éénmalige middelen voor nodig van € 25.000 respectievelijk € 35.000. Vanaf 2017 wordt verwacht dat de

kosten van de voorinvestering worden terugverdiend doordat minder bezwaar zal worden gemaakt en de afwikkeling van bezwaarschriften ten opzichte van nu dus minder kosten met zich zal brengen.

- **Uitbreiding formatieve omvang**

In het onderdeel 'personeel en organisatie' in deze aanbiedingsnota wordt aangegeven dat op enkele terrein het noodzakelijk is extra middelen beschikbaar te stellen voor de uit te voeren taken. Het hiermee gemoeide budget bedraagt € 208.000.

Bij de 'claims' was een pm-raming opgenomen voor het onderdeel "Individueel loopbaanbudget op basis van de cao". De cao geeft medewerkers het recht op een budget voor hun individuele loopbaan. Het is een maximumbedrag van € 500. Dit recht loopt in 2015 af. Het betreft derhalve een éénmalige claim om een budget van € 50.000. Tot op heden zijn deze kosten steeds opgevangen binnen het beschikbare opleidingsbudget. Het college is van mening dat vooralsnog geen extra bedrag beschikbaar hoeft te worden gesteld. De ontwikkelingen in 2015 zullen worden gevolgd en mochten de beschikbare middelen in de begroting niet toereikend zijn, dan zal hierover worden gecommuniceerd via de bestuursrapportages. Omdat de claim al verwerkt was in de begroting 2015 moet deze op dit punt gecorrigeerd worden.

De financiële effecten met betrekking tot deze claims zijn:

Tabel 4: Financiële effecten 'claims' (bedragen x € 1.000; N = nadeel, V = voordeel)

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
-totaal structureel en incidenteel	298 N	423 N	388 N	388 N
-structurele effecten	258 N	388 N	388 N	388 N
-incidentele effecten	40 N	35 N	0 N	0 N

Effecten overige ontwikkelingen na primitieve meerjarenbegroting

Naast de effecten van de claims hebben zich de afgelopen weken ook nog ontwikkelingen voorgedaan die nog niet verwerkt, dan wel deels verwerkt, waren in de meerjarenbegroting. Ten eerste betreft dit de uitwerking van het besluit van 2012 om te komen tot de vorming van een gezamenlijke organisatie Werk & Inkomen met de gemeente Etten-Leur, Halderberge, Rucphen, Zundert en Moerdijk. Later heeft ook de gemeente Roosendaal aansluiting gezocht bij deze samenwerking. Aan de gemeenteraad wordt voor de vergadering van 6 november a.s. een voorstel voorgelegd om deze samenwerking formeel onder te brengen in een Gemeenschappelijke Regeling. Het lijkt ons goed om de financiële effecten van deze samenwerking als nog op te nemen in de meerjarenbegroting 2015-2018, waarbij de extra lasten ten opzichte van huidige situatie voor 2015 als éénmalig worden aangemerkt. Dit in verband met het opstartjaar dat altijd gepaard gaat met extra éénmalige kosten.

Ten tweede was het budget voor de uitvoering van activiteiten met betrekking tot de door de gemeente te ontvangen zgn. Klijnsma-gelden (armoedebeleid) niet juist verwerkt. Dit hebben wij als nog aangepast. Het bedrag van de Rijksbijdrage van € 83.000 is nu volledig beschikbaar voor uitgaven in dit kader.

De effecten met betrekking bovengenoemde twee onderwerpen zijn ten opzichte van de bijgevoegde beleidsbegroting:

Tabel 5: financiële effecten 'overige ontwikkelingen' (bedragen x € 1.000; N = nadeel, V = voordeel)

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
-totaal structureel en incidenteel	150 V	72 N	45 N	4 N
-structurele effecten	87 V	72 N	45 N	4 N
-incidentele effecten	63 V	0	0	0

Uitkomst meerjarenbegroting na verwerking 'claims' en 'overige ontwikkelingen'

Nadat de effecten voor de ingebrachte 'claims' en 'overige ontwikkelingen' zijn verwerkt in de voorlopige begrotingsuitkomsten voor de jaren 2015 tot en met 2018 ontstaat het volgende beeld:

Tabel 6: Uitkomsten na verwerking 'claims' en 'overige ontwikkelingen' (bedragen x € 1.000; N = nadeel, V = voordeel)

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
-totaal structureel en incidenteel	815 N	332 V	1.430 V	1.127 N
-structurele budgetten	651 N	612 N	885 N	1.424 N
-incidentele budgetten	164 N	944 V	2.315 V	297 V
-waarvan:				
- <i>algemene dienst</i>	156 N	116 V	123 V	312 V
- <i>grondexploitatie</i>	8 N	828 V	2.192 V	15 N

Conclusie

Gelet op bovenstaand overzicht moet voor het begrotingsjaar 2015 tot minimaal een bedrag van € 651.000 aan ombuigingen/bezuinigingen worden gerealiseerd, willen we aan de eisen van de provincie voldoen om in aanmerking te komen voor repressief toezicht.

Maatregelen om te komen tot een sluitende begroting

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat om de begroting voor 2015 reëel sluitend te laten zijn ombuigingen noodzakelijk zijn tot een bedrag van minimaal € 651.000.

Met de voorgestelde ombuigingen hebben we geprobeerd om de inwoners en met name de kwetsbare groepen zo veel mogelijk te ontzien. Naast de noodzakelijke bezuinigingen zijn wij nog steeds in staat om onze ambities vanuit het uitvoeringsprogramma van de raad door te voeren.

Bij het opstellen van de ombuigingsvoorstellen hebben wij onderstaande uitgangspunten gehanteerd. Deze uitgangspunten zijn bepalend geweest in onze keuzes om op een aantal beleidsterreinen bezuinigingen door te voeren en anderzijds nieuwe budgetten beschikbaar te stellen voor intensivering van bestaand beleid of volledig nieuw beleid.

1. **Zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid:** Eigen verantwoordelijkheid staat voorop. Steeds moet de vraag zijn of zonder gemeentelijke bijdragen op het betreffende terrein

hetgeen wordt voorgestaan niet van de grond komt. Gemeente doet beroep op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid inwoners, instellingen en bedrijven;

2. **Zorg voor degenen die niet of onvoldoende in staat zijn om zelfredzaam te zijn:** mensen die zichzelf niet kunnen redden ondersteuning bieden door ze in staat te stellen zelf kansen te pakken;
3. **Toepassen van het profijtbeginsel:** van inwoners of verenigingen die specifiek profijt hebben van een gemeentelijke voorziening kan naar redelijkheid en billijkheid een bijdrage worden gevraagd;
4. **Concentraties en combinaties:** welke taken kunnen gemeenschappelijk worden uitgevoerd of binnen welke taken kunnen met verschillende partijen combinaties worden gemaakt? Gemeentelijke diensten en voorzieningen moeten op efficiënte wijze tot stand worden gebracht. De uitvoering en/of samenwerking met derden kan daaraan een bijdrage leveren;
5. **Proportionele ambities:** belangrijke nieuwe ontwikkelingen niet negeren, maar wel kritisch een evenwicht aanbrengen tussen de ambities en de daarvoor beschikbare middelen;
6. **Gemeentelijke bemoeienis moet zoveel mogelijk een aantoonbaar gemeentelijk belang dienen:** de vragen stellen: 'gaat de gemeente hier over?' en 'maken de inspanningen die de gemeente voor deze activiteit leveren een wezenlijk verschil in de samenleving?'. Het gaat hier om takenreductie;
7. **Niet opnieuw bezuinigen bij verenigingen die al eerder zijn geconfronteerd met maatregelen:** Tijdens de vorige bezuinigingsronde heeft een aantal verenigingen een bijdrage geleverd aan de bezuinigingen. Deze verenigingen worden niet opnieuw aangesproken om te bezuinigen. Enerzijds omdat zij al een bijdrage hebben geleverd, anderzijds omdat zij als vrijwilligersorganisatie (conform standpunt college/raad) zo veel mogelijk moeten worden ontzien;
8. **Geen bezuinigingen op relatief kleine bedragen invoeren:** nagaan of de inspanning past bij de opgaven. Het resultaat moet in verhouding staan met de inspanningen die moeten worden geleverd. Wel blijft het college scherp om daar waar mogelijk op deze onderdelen bij te sturen. Niet vanuit de bezuinigingsgedachte, maar meer vanuit het oogpunt effectief en efficiënt;
9. **Beheer en eigendom waar mogelijk meer op afstand:** het beheren en exploiteren van accommodaties is een zaak van het particulier initiatief;
10. **Decentralisaties budgettair neutraal verwerken in de begroting:** Dit wil zeggen dat we als uitgangspunt geen (extra) korting zullen voorstellen op deze middelen, maar dat we er aan de andere kant van uitgaan dat er geen extra gemeentelijke middelen aan worden toegevoegd.

Wij zien twee duidelijke kerntaken voor de gemeente:

1. **Het beheer van de openbare ruimte.** Inwoners hebben direct profijt van een leefomgeving die schoon, heel en veilig is. De mate van uitvoering kan wel onderwerp van discussie zijn.
2. **Het stimuleren van de economie.** Het bedrijfsleven is van groot belang voor de gemeente en omgekeerd. Bedrijven scheppen banen en zorgen voor een levendige gemeente.

In bijlage 1 worden de voorgestelde maatregelen toegelicht. Het betreffen zaken met een structureel karakter. We hebben aan de hand van de bezuinigingsuitgangspunten geprobeerd een evenwichtig pakket van ombuigingsmogelijkheden samen te stellen. Ook geven we een onderbouwing waarom we voor een aantal mogelijke maatregelen niet hebben gekozen. De volgorde van de items is willekeurig.

Samenvattend geven de door ons gekozen maatregelen het volgende beeld:

Tabel 7: Financiële effecten ombuigingsvoorstellen

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
Kwijtschelding rioolrechten	80.000	80.000	80.000	80.000
Leges invalidenparkeerkaart	15.900	15.900	15.900	15.900
Bouwleges	53.000	108.000	167.000	228.000
Participatiebudget	380.000	380.000	380.000	380.000
Overdracht provinciale VTH-taken	100.000	100.000	100.000	100.000
Onderwijsbegeleiding	45.000	90.000	90.000	90.000
Subsidie seniorenraden	0	17.000	34.000	50.000
Meer bewegen voor ouderen	5.000	17.000	30.000	45.000
Zwembaden	0	115.500	115.500	115.500
Toeristenbelasting	6.500	6.500	6.500	6.500
Totaal effect ombuigingen	685.000	916.000	1.005.000	1.097.000

Uitkomst meerjarenbegroting 2015-2018 na maatregelen

Na verwerking van alle in deze aanbiedingsnota weergegeven maatregelen (deze worden financieel in zijn geheel verwerkt in de 1^e begrotingswijziging 2015) ontstaan de volgende uitkomsten voor de meerjarenbegroting 2015-2018:

Tabel 8: Uitkomsten meerjarenbegroting 2015-2018 na maatregelen (bedragen x € 1.000; N = nadeel, V = voordeel)

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
-totaal structureel en incidenteel	130 N	1.248 V	2.435 V	30 N
-structurele budgetten	34 V	304 V	120 V	327 N
-incidentele budgetten	164 N	944 V	2.315 V	297 V
-waarvan:				
-algemene dienst	156 N	116 V	123 V	312 V
-grondexploitatie	8 N	828 V	2.192 V	15 N

Belastingdruk

In de paragraaf 'lokale heffingen en algemene dekkingsmiddelen' wordt ingegaan op de ontwikkeling van de lokale lastendruk voor 2015. Weergegeven is dat deze lastendruk voor 2015 daalt met 0,51% ten opzichte van 2014. Nu wij echter hebben besloten het financieel effect van de kwijtschelding aan rioolrechten onderdeel te laten zijn van het tarief, betekent dit dat genoemd percentage wijzigt. Na herrekening stijgt de lokale lastendruk voor onze inwoners ten opzichte van 2014 met 0,34%.

De bouwleges hebben wij met 5% extra verhoogd. Dit in verband met een daling van het kostendekkendheidspercentage ten opzichte van 2014.

Ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

Tot en met 2013 hadden we te maken met een economisch ongunstig getij. Oplopende werkloosheid, stagnatie op de woningmarkt, een teruggang in de bestedingen van de consumenten e.d. hadden een negatief effect op de begrotingspositie van de centrale en decentrale overheden. Om binnen de kaders van de Europese richtlijnen te blijven mocht het begrotingstekort maximaal 3% zijn. Dit betekende dat het Rijk forse bezuinigingen heeft moeten doorvoeren de afgelopen jaren. In de systematiek van 'samen de trap op, samen de trap af' hebben deze bezuinigingen ook zijn doorwerking naar de lokale overheden. De maatregelen die het Rijk heeft getroffen werken met ingang van 2015 volledig door naar de gemeenten. Voor de gemeente Moerdijk betekent dit dat de algemene uitkering uit het gemeentefonds met ruim € 1 miljoen is verlaagd. Ook op andere terreinen voelen de lokale overheden de gevolgen van de bezuinigingen binnen het Rijk. Denk hierbij b.v. ook aan de kortingen op de over te hevelen budgetten in het kader van decentralisaties.

2014 geeft een licht herstel te zien van het economisch getij. Het Kabinet heeft op Prinsjesdag een begroting aan de Tweede Kamer aangeboden, waarin de effecten van dit herstel voorzichtig doorklinken. Zo wordt verwacht dat de werkloosheid in 2015 terugloopt, er sprake is van een economische groei van 1,25% en gaat de koopkracht voor de meeste groepen licht omhoog. Er is zelf ruimte om tot een bedrag van € 1 miljard extra uitgaven op te nemen, waarbij het begrotingstekort procentueel verder daalt t.o.v. 2014. Deze ontwikkelingen brengen met zich dat geen aanvullende bezuinigingen nodig zijn.

Mocht het economisch herstel zich daadwerkelijk doorzetten dan is dit natuurlijk ook positief voor het huishoudboekje van de gemeente. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat bij verbetering van de economische situatie, de doorvertaling hiervan binnen de gemeentelijke overheid in zijn algemeenheid pas merkbaar is na ongeveer jaar.

Burger- en overheidsparticipatie

Steeds meer spelen termen als participatie, eigen kracht en zelfredzaamheid een belangrijke rol. Daarbij zullen ons college, de raad en onze medewerkers nog sterker moeten accepteren en waarderen dat er een groot oplossend vermogen in de Moerdijkse samenleving zit. Dat betekent ook dat wij taken moeten loslaten die door anderen worden overgenomen. Binnen de samenleving ontstaan andere netwerken, mede door de enorme ontwikkeling in informatie- en communicatietechnologie. De gemeente is niet langer alleen sturend, maar vooral ook dienstbaar aan de samenleving. Dit raakt zowel de positie en de rol van ons college, de gemeentelijke organisatie, als die van de gemeenteraad en de positie en rol van onze inwoners. Eind 2014 wordt aan uw raad een notitie 'Burger- en overheidsparticipatie' aangeboden. Deze notitie gaat enerzijds in op de wijze waarop we burgerparticipatie verder kunnen vervolmaken. Anderzijds zal worden ingegaan op hoe wij als gemeente initiatieven van de bevolking kunnen faciliteren en stimuleren.

Decentralisaties

Op 1 januari 2015 zijn de drie decentralisaties werk, maatschappelijke ondersteuning en jeugd een feit. Wij zijn vanaf dat moment verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo 2015, Participatiewet en Jeugdzorg. Een grote uitbreiding van het takenpakket waar wij al lange tijd aan werken.

Continuïteit van zorg in 2015, regionale samenwerking tussen gemeenten, de inkoop en aanbesteding en het inrichten van de “toegang” zijn de belangrijkste thema’s. De ontwikkelingen brengen zowel voor de gemeente als voor onze inwoners ingrijpende veranderingen met zich. Behalve een verschuiving van taken van het Rijk en de provincies naar gemeenten, gaat het ook om een fundamentele verschuiving van de verantwoordelijkheden tussen de gemeente en inwoners om zo de menselijke maat terug te brengen in het sociale domein. De drie decentralisaties bieden de gemeente ook kansen. We willen en kunnen de ondersteuning aan onze inwoners anders vormgeven dan nu gebeurt (transformatie). Wij staan voor de uitdaging samen met inwoners en partners vast te stellen wat in onze gemeente de gewenste kwaliteit is van zorg en welzijn. Dat betekent dat wij als gemeente ook moeten beschikken over de juiste kennis, vaardigheden, ervaring en financiële middelen om regie te voeren en om professionals hun werk te kunnen laten doen.

Al met al een enorme uitdaging voor inwoners, samenwerkingspartners en gemeente om hier een goede invulling aan te geven, waarbij het uitgangspunt is om de zorg inderdaad dichterbij de mensen te brengen. Een uitdaging waarbij het dan ook nog de opgave is om dit binnen de budgetten te doen die het Rijk hiervoor overdraagt aan de gemeente. Wij realiseren ons dat dit geen gemakkelijke opgaven zijn. Mochten de budgetten niet toereikend blijken te zijn dan zal in eerste instantie nagegaan worden of inhoudelijke bijstelling mogelijk is. Zo niet, dan zal er beroep gedaan worden op aanvullende middelen.

Personeel en organisatie

Algemeen

Om de rol te kunnen blijven spelen van faciliteren, informeren en ondersteunen als gemeente is meebewegen met en aansluiten op de veranderende samenleving een voorwaarde. Een samenleving die onder meer steeds meer bestaat uit netwerken. De samenleving is ook steeds slimmer, beschikt door de digitale snelweg snel over goede informatie en vraagt om resultaten. Het vraagt tot op zekere hoogte om ‘anders werken’. De organisatie moet ervoor zorgen dat de dienstverlening hierop aansluit en dat de organisatie op deze vraag is toegerust. Daarvoor is de juiste ondersteuning en ontplooiing van medewerkers een voorwaarde.

De gemeente is een kennisverwerkende organisatie en de medewerkers vormen de basis om aan deze veranderende omgeving vorm te geven. Een mobiel en **flexibel** werkende ambtenaar die weet hoe op afstand samen te werken, in netwerken te werken met inwoners, bedrijven en andere ambtenaren, binnen de organisatie maar ook daarbuiten. Een digitaal vaardige en -bewuste medewerker is vandaag de dag een must, een steeds groter deel van het maatschappelijk verkeer

verloopt online. Delen is het nieuwe hebben. Meer papierarm werken, kennis delen, online samenwerken en organisatie overstijgend werken (projectmatig en programmatisch) zijn voorbeelden van 'anders werken' die worden en of al zijn opgepakt binnen de gemeente Moerdijk. Belangrijk is de mate van digitalisering en informatievoorziening te laten aansluiten op het digitale niveau van de inwoners en samenwerkende partners.

Ook **creativiteit** krijgt nadrukkelijk aandacht de komende jaren. Het is nodig bij het zoeken naar manieren om anders te werken en andere samenwerkingsvormen aan te kunnen gaan. Het betekent zoeken naar nieuwe oplossingen wanneer oude oplossingen niet werken. De bedoeling is dat er ruimte ontstaat voor experimenteren. Door het verminderen van regels en meer kaders te formuleren stimuleer je medewerkers tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid, initiatief wat ook bijdraagt aan minder afstemmingsmomenten en vergaderingen. Meer ruimte voor creativiteit heeft bovendien invloed op het werkplezier.

Naast 'anders' werken vraagt de samenleving om ook '**resultaatgericht**' werken. Burgers, bedrijven en andere betrokkenen willen concrete acties en resultaten zien van de gemeente. In heel veel gevallen is dat ook het geval. Maar aandacht ervoor is en blijft nodig.

Zoals blijkt uit het bovenstaande moet de organisatie zich blijvend ontwikkelen met als doelstelling het realiseren van een ondernemende regisserende netwerkgemeente. Ook is er toe gewerkt naar één afdeling voor alle bedrijfsvoeringsfuncties. Dit moet onder andere leiden tot verbetering van de interne dienstverlening en meer efficiënte en effectieve processen. Het zal duidelijk zijn dat deze ontwikkelingen een set aan acties en werkzaamheden vragen om dit te realiseren. Een belangrijke troef in dit geheel is het in 2013 gestarte project Strategische Personeels Planning (SPP). In dit kader zijn de competenties, ambities en drijfveren van het huidige personeel in beeld gebracht. Dit maakt het mogelijk de match te kunnen maken tussen de behoefte van de organisatie en de beschikbare kwantiteit/kwaliteit en ontwikkelbaarheid binnen het huidige personeelsbestand. Het project moet bijdrage aan het positioneren van de juiste medewerker op de juiste plaats, zodat zo optimaal mogelijk gebruik kan worden gemaakt van de kwaliteiten van de medewerker.

Uitbreiding formatie

Later in deze aanbiedingsnota wordt ingegaan op het verloop van de taakstelling e.d. Naast die opdracht worden wij natuurlijk ook geconfronteerd met uitbreiding van bestaande taken, dan wel nieuwe taken. Soms betekent dit ook dat op dit moment binnen de organisatie te weinig capaciteit aanwezig is om dit op te kunnen pakken. Bij het onderdeel "Effecten 'claims' na beoordeling" hebben wij aangegeven hiervoor een bedrag van € 208.000 nodig te hebben. De uitbreiding van de formatie betreft de volgende onderdelen:

- Veiligheid

Na het incident bij Chemie Pack in 2011 hebben wij ons beraden op de noodzakelijke formatieve omvang van de Veiligheidsstaf. Wij hebben een extern bureau gevraagd in beeld te brengen wat, gelet op de specifieke kenmerken van de gemeente Moerdijk, een realistische inzet is voor het onderdeel Veiligheid in de volledige breedte van dit onderwerp. Het betreft

dus niet alleen fysieke veiligheid, maar ook sociale veiligheid. Uitkomst van dit onderzoek is dat hier minimaal 3 fte voor nodig zijn. Vooruitlopend op de uitkomsten van dit onderzoek hebben wij de formatieve sterkte vanaf augustus 2013 al op dit niveau gebracht. Er bleven in onze ogen namelijk zaken liggen die voor het college niet acceptabel waren in verband met mogelijke risico's op dit terrein. Nu de uitkomsten van dit rapport onze eigen waarnemingen bevestigen, zijn wij van mening dat het juist is om de effecten hiervan ook financieel binnen de begroting te brengen.

- Economie

Binnen onze organisatie hebben we verschillende medewerkers die zich bezig houden met werkzaamheden op het terrein van Economie/Arbeidsmarktbeleid. Het uitvoeringsprogramma van de gemeenteraad, maar ook de uitspraak van de gemeenteraad dat het stimuleren van de economie een duidelijke kerntaak van de gemeente is, betekent dat op dit terrein extra inspanningen nodig zijn om deze taak goed te kunnen vervullen. De economische potentie en ambitie van onze gemeente vraagt om een goede en gedegen bestuurlijke ondersteuning op dit terrein.. De komende periode zullen diverse onderwerpen op dit terrein om aandacht vragen. Zonder volledig te zijn, kunt u hierbij denken aan: uitvoering Havenstrategie en houding t.o.v. het Havenschap, bedrijventerrein-programma, Deltri, rol in het Rpa in het kader van het arbeidsmarktbeleid. Willen wij zelf sturing geven aan de diverse ontwikkelingen, dan zullen wij hierin ook het voortouw moeten nemen en kunnen we ons geen afwachtende houding permitteren. Onderzocht is wat, naast hetgeen al aanwezig is binnen de gemeentelijke organisatie, nodig is om deze taak ook daadwerkelijke gestalte te kunnen geven

Wij zijn van mening dat de competentie 'strategisch verbinder' binnen de organisatie moet worden versterkt. Praktisch gesproken betekent dit dat er behoefte is aan een functionaris die op strategisch niveau tussen programmaonderdelen, tussen visie, beleid en uitvoering, tussen bestuurders en medewerkers, tussen gemeente, bedrijfsleven en regio moet kunnen opereren/schakelen.

Naast de uitbreiding met een formatieplaats is het ook van groot belang om te kunnen beschikken over een uitvoeringsbudget om op momenten dat het nodig is specialisme in te huren voor advisering aan het bestuur. Wij trekken hiervoor een bedrag uit van € 40.000.

- Verkeer

Vragen van burgers met betrekking tot verkeer en vervoer nemen in aantal en complexiteit toe. Moerdijk kent een verkeerstructuur binnen kernen en een buitengebied met veel dijkwegen, doorkruist met snel- en spoorwegen en de ontsluiting van het Havenschap Moerdijk. Dit vraagt om veel en bijzondere aandacht ten aanzien van de aanpak om van beleid tot uitvoeringsplannen te komen, zowel op lokaal niveau, als regionaal niveau. De komende tijd zal de nadruk nog meer liggen op interactie met de burger, overleg/samenwerking met allerhande partners en de advisering over de oplossing van verkeers(knel)punten, als uitwerking van de doelstelling van het verkeer- en vervoerbeleid. Binnen de organisatie is voldoende capaciteit aanwezig op strategisch verkeer- en

vervoerbeleid en op het verkeerstechnisch vlak. Waar het aan ontbreekt is verkeerskundige kennis. Deze capaciteit wordt thans ingehuurd. Met een uitbreiding van 0,4 fte kunnen we in deze leemte voorzien.

Taakstelling op organisatie/formatieomvang/loonsom

Bij de vaststelling van de meerjarenbegroting 2013-2016 is besloten om in een periode van 4 jaar de organisatiekosten met € 1 miljoen, gelijkmatig te verdelen over de jaren, terug te brengen. Op dit moment is naar de eindsituatie op 31-12-2016 een bedrag van € 570.000 gerealiseerd. Dit betekent dat we op de juiste weg zijn om de taakstelling ook daadwerkelijk te realiseren. Inmiddels is ook besloten om het beschikbare budget voor vervanging bij ziekte de komende jaren te verlagen in 2 stappen van € 100.000. De spelregels omtrent vervangingen in dergelijke gevallen zijn aangescherpt, waarbij minder snel mag/kan worden ingehuurd en nog meer gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheden die de eigen organisatie biedt. Na het verwerken van deze mutaties resteert nog een bedrag van € 230.000.

Om hier invulling aan te kunnen geven zal steeds bij iedere vacature die ontstaat nadrukkelijk worden bezien of invulling noodzakelijk is en zo ja, of deze invulling vanuit de eigen organisatie kan plaatsvinden. Het college is van mening dat hier voldoende mogelijkheden zijn om een bijdrage te kunnen leveren aan de nog in te vullen taakstelling. In de begroting 2015-2018 zijn de volledige loonkosten opgenomen met betrekking tot de maximaal in te zetten formatie-omvang van 230,56 fte. Op dit moment is er voor 8 fte aan vacatures. Verder zullen binnen nu en 3 jaar tussen de 15 en 20 medewerkers de organisatie gaan verlaten in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Vooruitlopend hierop zal het management zich beraden of en zo ja, op welke wijze deze hierin moet worden voorzien. Deze werkwijze past ook bij het eerder benoemde project Strategische Personeels Planning.

Naast een bijdrage vanuit dit SPP-project aan de taakstelling wordt ook verwacht dat het zgn. 'lean' maken van de diverse bedrijfsprocessen bijdraagt aan de realisering van de taakstelling. Deze aanpak draagt bij aan het continue verbeteren van processen door de gehele organisatie en is sterk gericht op de behoefte van de klant, het ontwikkelen van medewerkers en het optimaliseren van bestaande en nieuwe activiteiten en processen. Deze optimaliseringsslag moet uiteindelijk leiden tot efficiencyvoordelen. Het inboeken van deze voordelen komt ten goede aan de taakstelling. Begrotingstechnisch is het deel van de taakstelling dat nog geformaliseerd moet worden als stelpost opgenomen in de meerjarenbegroting 2015-2018.

Op grond van het creatief omgaan met de (toekomstige) vacatures en de effecten die zich zullen manifesteren in het kader van het 'lean' maken van de bedrijfsprocessen is het college er van overtuigd dat op 31 december 2016 de taakstelling volledig wordt gerealiseerd.

Een vergelijking tussen de formatieomvang en loonkosten van 2015 ten opzichte van 2012 en 2013 geeft het volgende overzicht:

<u>jaar</u>	<u>fte</u>	<u>loonsom</u>
2012	254,08	€ 14.949.000
2013	252,80	€ 15.397.000
2014	236,32	€ 14.448.000
2015	230,56	€ 14.340.000

Ten opzichte van 2014 is de formatieomvang teruggebracht met 5,86 fte. De formatie is afgenomen met 6,95 fte in verband met overgang van medewerkers naar de Belastingssamenwerking West-Brabant. Daarnaast is er toename. Dit betreft o.a. een uitbreiding van personeel voor de uitvoering van taken op het gebied van de decentralisaties.

Hierbij moet worden opgemerkt dat deze cijfers exclusief de uitbreiding van de formatie is, zoals eerder verwoord in deze aanbiedingsnota en er nog geen rekening gehouden is met de overgang van medewerkers naar de samenwerkingsverbanden 'Hart van West-Brabant' en de 'ICT-BERM'.

Specifieke punten naar aanleiding van de behandeling van de Kadernota 2015-2018

Bij de behandeling van de Kadernota is door uw raad ingegaan op een aantal specifieke onderwerpen. Onderstaand gaan wij hier kort op in.

Krachtig Bestuur in Brabant

De Provincie Noord Brabant heeft de bestuurskracht van de gemeenten onderzocht. Met het traject '(Veer)Krachtig Bestuur' wil de provincie het vermogen van gemeenten versterken om hun opgaven te realiseren. In de provincie, maar ook als individuele gemeente staan we voor grote (maatschappelijke) uitdagingen. Het is om die reden van belang de opgaven voor Moerdijk de komende jaren goed in beeld te hebben. Moerdijk is de enige gemeente in West-Brabant die niet is ingedeeld in een cluster. De provincie is zich er van bewust dat Moerdijk, met name door het industrie- en havencomplex meerdere oriëntaties kent. De komende maanden en begin 2015 wordt samen met uw raad gewerkt aan een bestuurlijk gedragen visie met concrete doelstellingen over de toekomst van Moerdijk evenals een uitwerking om te komen tot een zo goed mogelijke positionering van de economische pijlers.

Gemeenschappelijke Regelingen

Bijna alle fracties hebben bij de behandeling van de Kadernota 2015-2018 gesproken over gemeenschappelijke regelingen. Vooral het spanningsveld tussen enerzijds het op afstand zetten van taken en anderzijds de invloed vanuit de gemeenteraad hierop vraagt aandacht. Een werkgroep van raadsleden en ambtenaren heeft zich over de vraag gebogen op welke wijze de bestuurbaarheid en inzet van regionale samenwerkingsvormen kan worden vergroot. Dit heeft geleid tot de opstelling van de notitie "In verbinding met verbonden partijen". Deze notitie is tijdens de raadsvergadering van 13 maart 2014 door de werkgroep aangeboden. In afwachting van de uitkomsten van het onderzoek van

de Rekenkamer met betrekking tot verbonden partijen komt het college met een advies over de uitvoerbaarheid van hetgeen in deze notitie wordt voorgesteld.

Weerstandvermogen

In de paragraaf "Weerstandvermogen" wordt een uiteenzetting gegeven over de belangrijkste risico's en de daaraan gerelateerde aspecten. Jaarlijks worden deze belangrijkste risico's minimaal één keer geïventariseerd. De laatste keer dat dit heeft plaatsgevonden is bij de jaarrekening 2013. Rekening houdend met de getroffen beheersmaatregelen en de kansinschatting dat een risico zich voordoet is minimaal een weerstandvermogen nodig van € 15,7 miljoen. Op 7 november 2013 bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2014-2017 is besloten de omvang van het weerstandvermogen vast te stellen op € 16 miljoen, waarbij deze omvang wordt gehandhaafd zolang de weerstandsratio gelijk is aan 1,0 of hoger. Op dit moment voldoet de ratio hier aan. Voor het college is er dan ook geen reden om andere voorstellen te doen.

Tot slot

Er is nog veel onduidelijk en in het jaar 2015 zal er nog veel op Moerdijk afkomen. Wij spreken de uitdrukkelijke wens uit om de uitdagingen en kansen die er zijn samen met u als gehele gemeenteraad en ambtelijke organisatie, maar zeker ook met de burgers op te pakken en inhoud te geven. Samen maken wij Moerdijk!

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Moerdijk.

Jac Klijs

Jaap Kamp

Eef Schoneveld

Thomas Zwijs

Frans Fakkers

Bijlage 1 Overzicht van de besluiten om te komen tot een sluitende begroting 2015

Voorstel 1 Kwijtschelding rioolrechten (retributies)

Toelichting voorstel:

Tot op dit moment wordt kwijtschelding voor de aanslag rioolrechten niet opgenomen in de tariefberekening. Wettelijk is dit wel toegestaan. Eerder is bediscussieerd of het wel gepast is dit in de tariefberekening onder te brengen. Voor afvalstoffenheffing is toen wel besloten dit mee te nemen in het tarief, voor rioolrechten echter niet. Argument was dat dit een maatregel was in het kader van armoedebeleid. Er is dus nog een mogelijkheid om de kwijtschelding rioolrechten mee te nemen in het tarief van de rioolrechten. Het college streeft naar kostendekkende tarieven en gelet op de handelswijze met betrekking tot de afvalstoffenheffing vindt het college het opportuun om de kwijtschelding van rioolrechten in het tarief te verdisconteren.

Besluit:

Kwijtschelding rioolrechten verwerken binnen tarief rioolrechten.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Kwijtschelding rioolrechten	80.000	80.000	80.000	80.000

Voorstel 2 Leges invalidenparkeerkaart (retributies)

Toelichting op voorstel:

Op dit moment wordt er geen bijdrage gevraagd voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een invalidenparkeerkaart. De kosten die gemoeid zijn met het verstrekken van dergelijke parkeerkaarten bedragen € 15.900. Uitgaande van 200 aanvragen komen de kosten per kaart uit op € 79,50 per aanvraag (kaart en keuringskosten). Het college streeft naar kostendekkende tarieven en past bij dit voorstel het profijtbeginsel toe. De mogelijk bestaat indien nodig een beroep te doen op de bijzondere bijstand.

Besluit:

Leges heffen voor verstrekking invalidenparkeerkaart tot niveau van kostendekkendheid.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Leges invalidenparkeerkaart	15.900	15.900	15.900	15.900

Voorstel 3 Bouwleges (retributie)

Toelichting op voorstel:

Voor de begroting 2014 zijn de tarieven van de bouwleges met 5% extra verhoogd om het kostendekkingspercentage voor deze dienstverlening positief te beïnvloeden. Met deze extra verhoging zou een dekkingspercentage worden bereikt van 78%. In de huidige meerjarenbegroting zijn de baten en lasten voor deze diensten weer met elkaar vergeleken. Ondanks de extra verhoging voor 2014 blijft het dekkingspercentage steken op 73%. In 2013 kwam dit percentage

uit op 90%. Op dat moment is er bewust voor gekozen om de tarieven niet te verhogen naar 100% kostendekkendheid. De argumentatie was als volgt: "Ten eerste zou het verhogen van de bouwleges betekenen dat degenen die nog wel een bouwvergunning aanvragen opdraaien voor het feit dat er minder aanvragen worden ingediend. Daarnaast, en dit argument is zeker zo belangrijk, is in Nederland de trend zichtbaar dat er steeds vaker bezwaar gemaakt wordt tegen de hoogte van de bouwleges. Het is daarbij van belang dat de werkelijke kostendekkendheid (op basis van de jaarrekening) niet boven de 100% uitkomt. Mocht blijken dat begrotingstechnisch steeds sprake is van 100% kostendekkendheid en in de jaarrekening steeds sprake is van meer dan kostendekkendheid, dan kan dit invloed hebben op de uitspraak van de rechter en mogelijk zelfs leiden tot onverbindendheid van de verordening." Het college past het profijtbeginsel toe en wil in stappen van 5% per jaar komen tot een kostendekkendheid van 90%.

Besluit:

Op de ontwikkelingen voor 2014 en 2015 is een jaarlijkse extra verhoging van de tarieven met 5% gewenst tot dat een kostendekkendheid wordt bereikt van 90%.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Bouwleges	53.000	108.000	167.000	228.000

Voorstel 4

Participatiebudget

Toelichting op voorstel:

Uitgangspunt is dat de decentralisaties budgettair neutraal worden verwerkt in de begroting. Op dit moment wordt voor de uitgaven in dit kader naast de rijksbijdrage ook nog gemeentelijk budget ingezet. Het gaat dan om de kosten van het WGP en WVS. In totaal een bedrag van € 380.000. Het college is van mening dat de door het Rijk ter beschikking gestelde middelen in het kader van de transitie/decentralisaties in het sociaal domein budgettair neutraal worden ingezet om alle bijbehorende taken, inclusief uitvoeringskosten (als apparaats- en bedrijfsvoeringskosten en overhead) te bekostigen. Het college is zich er van bewust dat dit besluit een extra financiële druk legt op het totale budget voor de drie decentralisaties. Op voorhand zijn wij echter van mening dat het gekozen uitgangspunt van budgettaire neutraliteit in dit kader leidend is. Mocht binnen de disciplines Jeugd en Wmo de uitgaven niet lager zijn dan de rijksbijdragen dan betekent dit dat uiteindelijk extra middelen nodig zijn. In de berekening van het weerstandsvermogen is rekening gehouden met een risico van € 1.000.000 per jaar voor de periode 2015-2016. Overigens moet ook binnen het deelgebied participatie maatregelen genomen worden om binnen de rijksbijdrage de activiteiten onder te brengen.

Besluit:

Participatie-uitgaven relateren aan de rijksbijdrage en dit vanaf 2015 ook zo verwerken in de begroting.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Participatiebudget	380.000	380.000	380.000	380.000

Voorstel 5**Overdracht provinciale taken en middelen naar gemeente in het kader van VTH provinciale inrichtingen.**Toelichting op voorstel:

Per 1 januari 2014 is de bevoegdheid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving van provinciale inrichtingen in het kader van de Wabo gedecentraliseerd. De staatssecretaris gaat er hierbij vanuit dat de gemeenten, conform de afspraken in de package deal, de gelden één op één doorzetten naar de OMWB vanwege de continuïteit. Voor Moerdijk gaat het om een bedrag van € 628.000. Met de OMWB is afgesproken dat in 2014 gemonitord wordt waaraan de middelen zijn besteed en of dit tot verrekening met de gemeente leidt. De vraag is namelijk of er evenwicht is tussen het overgedragen budget en de hoeveelheid werk dat op basis van het aantal bedrijven (voor Moerdijk 43) uitgevoerd zou moeten worden.

Op grond van de ervaringen over 2014 moeten afspraken gemaakt worden over de structurele overdracht van deze budgetten vanaf 2015. Op grond van de aanwezige informatie vanuit de OMWB schat het college in dat de kosten van de werkzaamheden fors lager zijn dan het overgedragen budget. We gaan uit van € 100.000.

Besluit:

Gelet op de diverse geluiden op dit moment een verwachting opnemen dat de uitvoering van deze specifieke taken tot een bedrag van € 100.000 lager is dan de ontvangen rijksbijdrage.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Provinciale VTH-taken	100.000	100.000	100.000	100.000

Voorstel 6**Onderwijsbegeleiding**Toelichting op voorstel:

Zoals bekend is Edux failliet. Dit biedt kansen voor ombuigingen, waarbij goed gekeken moet worden naar de betekenis van Passend Onderwijs en de decentralisatie van Jeugdzorg. In de begroting 2015 en volgende jaren is de bijdrage nog gebaseerd op de 'oude' situatie. Schooljaar 2014-2015 is een overgangsjaar. In het voorjaar 2015 vindt een heroverweging plaats in relatie tot de uitvoering van de Jeugdzorg. Het budget bedraagt € 177.000. Het college kiest er voor om nu al een taakstelling mee te geven op dit terrein. Wij zijn van mening dat onderwijsbegeleiding geen kerntaak van de gemeente is, maar dat dit met name aan het onderwijsveld zelf toebehoort. Het gaat hier wat ons betreft om takenreductie.

Besluit:

Taakstelling meegeven aan nieuw te organiseren en te bekostigen onderwijsbegeleiding van € 90.000 (2015 € 45.000). Mogelijk dat combi met Jeugdzorg deel van dit bedrag kan invullen.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Onderwijsbegeleiding	45.000	90.000	90.000	90.000

Voorstel 7

Subsidie seniorenraden

Toelichting op voorstel:

De seniorenraden zijn in de vorige bezuinigingsronden buiten schot gebleven. Het college vraagt zich bij deze vorm van subsidiëring en de bijbehorende activiteiten af of zonder gemeentelijke bijdragen op het betreffende terrein hetgeen wordt voorgestaan niet van de grond komt. Wij doen hierbij een beroep op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Het budget bedraagt € 100.000. Om genoemde redenen halveren wij de subsidie aan de seniorenraden. Omvang loopt op tot € 50.000. Gelet op de subsidierelatie moet wel gefaseerde afbouw plaatsvinden.

Besluit:

Vanaf 2016 besparen op subsidie aan de seniorenraden. In totaal € 50.000 te verdelen over 3 jaar.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Seniorenraden	0	17.000	34.000	50.000

Voorstel 8

Meer bewegen voor ouderen

Toelichting op voorstel:

De gemeentelijke bijdrage in dit kader is bij de vorige bezuinigingsronden buiten schot gebleven. Het college vraagt zich bij deze vorm van subsidiëring en de bijbehorende activiteiten af of zonder gemeentelijke bijdragen op het betreffende terrein hetgeen wordt voorgestaan niet van de grond komt. Het college is van mening dat de gemeentelijke bemoeienis op dit terrein niet tot de specifieke gemeentelijke taken behoort. De taken moeten dan ook overgedragen worden aan externe partijen. Deze externe partij kan dan voor deze activiteiten in het kader van het subsidiebeleid hier mogelijk een tegemoetkoming in verkrijgen. Wij willen de gemeentelijke kosten voor deze activiteit in 3 jaar afbouwen. Het gaat hier wat ons betreft om takenreductie.

Besluit: Vanaf 2015 in 3 jaar de gemeentelijke kosten voor de activiteiten in het kader van 'meer bewegen voor ouderen' volledig afbouwen.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Meer bewegen voor ouderen	5.000	17.000	30.000	45.000

Voorstel 9

Zwembaden

Toelichting op voorstel:

In de eerste voorstellen over de zwembaden in de notitie 'Gewikt en Gewogen' was rekening gehouden met een verlaging van de gemeentelijke kosten op deze voorziening van € 369.000. De gemeenteraad heeft in 2011 het bedrag bij de besluitvorming gehalveerd, waarbij dit gezien moest worden als richtbedrag. In april 2013 heeft de raad een nieuwe opdracht geformuleerd. Hierbij is geen

financieel kader meegegeven. Wel is in de notitie Kerntaken 'de kunst van het loslaten' aangegeven dat de rode draad in de reacties op de digitale discussie onder de raadsleden was dat een goed geoutilleerd zwembad voldoende moet zijn. Dit bad moet wel goed bereikbaar zijn voor alle inwoners van de gemeente.

Gelet op dit standpunt van de gemeenteraad en nu de verdere uitwerking nog moet plaatsvinden is het college van mening dat het goed is om aan de door de gemeenteraad geformuleerde opdracht ook een financieel kader te verbinden. Ten opzichte van de huidige kosten die verbonden zijn aan de zwemvoorziening binnen de gemeente Moerdijk is een taakstellende opdracht van € 300.000 in de ogen van het college zeer reëel. Gelet op het besluit van de gemeenteraad om de zwembaden tot en met 2015 open te houden, treedt de bezuiniging pas op met ingang van 2016. Tot een bedrag van € 184.500 is hier in de gepresenteerde uitkomsten al rekening mee gehouden, zodat sprake is van een aanvullend bedrag van € 115.500.

Besluit:

Vanaf 2016 de kosten verbonden aan de zwemvoorziening binnen de gemeente met een bedrag van € 300.000 verlagen ten opzichte van de kosten in 2015.

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Zwembaden	0	115.500	115.500	115.500

Voorstel 10 Toeristenbelasting

Toelichting op voorstel:

Via het heffen van deze belasting dragen zij die overnachten in de gemeente Moerdijk bij aan de kosten van de diverse voorzieningen in de gemeente. Er bestaat geen één-op-één relatie tussen de bijdragen in dit kader en de gemeentelijke kosten. Het thans gehanteerde tarief van € 1,09 per nacht (incl. verhoging voor 2015 met 1% in het kader van de kostenontwikkeling) is in vergelijking met andere gemeente zeker niet aan de hoge kant. Het college is derhalve van mening dat een extra verhoging met 5% reëel is. Het tarief komt hierdoor op € 1,15 per persoon per nacht.

Besluit:

De tarieven voor de toeristenbelasting met 5% extra verhogen voor 2015

Financiële effecten				
Omschrijving:	2015	2016	2017	2018
Toeristenbelasting	6.500	6.500	6.500	6.500

Naast bovengenoemde voorstellen heeft het college nog tal van andere onderwerpen besproken in de zoektocht naar mogelijkheden om de begroting 2015 sluitend te maken. Onderstaand wordt een aantal van deze onderwerpen in het kort aangestipt met hierbij onze overwegingen om op dit moment af te zien van ombuigingen/bezuinigen op deze terreinen.

Cultuureducatie

Gelijktijdig met het beëindigen van de subsidierelatie met de muziekschool zijn maatregelen getroffen om jeugdigen tot 12 jaar in aanraking te laten komen met cultuur. Deze maatregel

is breder dan alleen muziek. In het 1^e jaar van uitvoering van deze nieuwe maatregelen is het beschikbaar gestelde budget van € 100.000 (exclusief uitvoeringskosten tot een bedrag van € 10.000) slechts benut tot een bedrag van € 57.000. Hierbij moet worden opgemerkt dat in het 1e jaar van de regeling de deelname van het aantal scholen in de budgetbenutting beperkt was. Inmiddels is op een aantal scholen wel ingezet op 'certificering' van een onderwijskracht voor culturele activiteiten. Verwacht wordt dat het 2e jaar van de regeling er dan ook door meer scholen budget zal worden aangevraagd. Verder is na het 1^e jaar, vooruitlopend op de evaluatie na het seizoen 2014/2015, op basis van de financiële uitkomsten over de periode 2013/2014 de doelgroep uitgebreid.

Het college is van mening dat op dit moment het huidige budget gehandhaafd moet blijven op € 100.000. Bij de evaluatie aan het einde van het 2e jaar zal aangegeven moeten worden wat de financiële effecten van de uitbreiding van de doelgroep betekent. Op grond van de evaluatie-uitkomsten zal op dat moment een nieuwe afweging gemaakt worden voor welke doelgroep de voorziening wordt ingezet en welk budget hier dan mee gemoeid is.

Combinatiefuncties Sport en Cultuur

De gemeente maakt gebruik van deze regeling en ontvangt hiervoor een rijksbijdrage van € 104.000. De uitgaven die hiermee gemoeid zijn bedragen € 200.000. Op dit moment worden hiervoor 4,3 fte ingezet. Doel van de inzet van de combinatiefunctie sport is een netwerk te creëren tussen buurt, vereniging en onderwijs om zowel binnen- als naschools een sportimpuls te geven. Doel van de combinatiefunctie cultuur is te zorgen dat het cultuuraanbod dat binnen de gemeente aanwezig is ook binnen de scholen terechtkomt. De bijdrage van het rijk moet gezien worden als cofinanciering. Dit betekent dat ook gemeentelijke middelen moeten worden ingezet. De duur van de regeling bedraagt 5 jaar en loopt tot en met 2016. Het nu stopzetten van de regeling betekent dat de ontvangen rijksbijdrage over de jaren 2012-2014 moet worden terugbetaald.

Het college is van mening dat het niet gewenst is om midden in de uitvoering van dit traject hiermee te stoppen. In het verleden hebben wij nadrukkelijk voor deze opzet gekozen om meer inwoners in aanraking te laten komen met sport en de jeugd vooral ook met cultuur. Net nu de eerste effecten zichtbaar worden is het een slecht signaal naar onze inwoners om te stoppen met deze activiteiten, naast het feitelijk 'weggooien' van inmiddels besteedde middelen (inclusief terugbetaling rijksbijdrage).

Middelen t.b.v. de beeldkwaliteit openbare ruimte

In 2011 is het beeldkwaliteit voor de openbare ruimte vastgesteld en is hiertoe het benodigd budget in de begroting opgenomen. Jaarlijks wordt dit bedrag geïndexeerd met de CROW-index. Het beeldkwaliteit voor de woon- en centrumgebieden is bepaald op het standaard kwaliteitsniveau. Voor het buitengebied, de verbindingswegen/lintbebouwing en bedrijventerreinen is dit bepaald op kwaliteitsniveau minimaal.

Besparingen op het onderhoudsniveau van de openbare ruimte zijn mogelijk. Op zich komen hier alleen de woon- en centrumgebieden voor in aanmerking, omdat de overige gebieden al in de klasse 'minimaal' zijn ondergebracht. Beheer van de openbare ruimte is in de notitie Kerntaken 'de kunst van het loslaten' aangemerkt als een kerntaak van de gemeente. Op grond van dit standpunt, dat ook het college deelt, ligt het niet voor de hand om nu de criteria en het budget aan te passen.

Het college heeft wel besloten om een onderzoeksopdracht uit te zetten. Deze opdracht moet de vraag beantwoorden of verdere differentiatie binnen de onderhoudsniveaus en/of gebiedsindelingen (centrum, wonen, bedrijven, verbindingswegen/lintbebouwing en buitengebied) mogelijk is en wat hiervan de effecten zijn. Ook moet hierbij aandacht besteed worden aan de vraag hoe meer balans kan worden aangebracht bij de werkzaamheden binnen een kern. Tot slot moet ook aandacht besteed worden aan de relatie met de vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte.

Over de uitkomsten van onze opdracht zullen wij de gemeenteraad informeren.

Claims nieuw beleid

De gedachte zou kunnen zijn dat zolang er sprake is van een begrotingstekort geen invulling gegeven wordt aan claims in het kader van nieuw beleid, dan wel aanvulling op het bestaande beleid.

Het college is van mening dat de in de Kadernota 2015-2018 opgenomen claims op een juiste wijze zijn beoordeeld en dat zeer terughoudend is omgegaan bij het honoreren hiervan. In de aanbiedingsbrief is toegelicht waarom de extra middelen nodig zijn. Ook in tijden dat de middelen schaars zijn, zal op sommige terreinen juist een extra inzet nodig zijn om aan het beleid en de uitvoering dat wordt voorgestaan invulling te kunnen geven.

Budget WMO huishoudelijke hulp

De taak 'Wmo huishoudelijke hulp' maakt onderdeel uit van de afspraken dat de decentralisatie van de Wmo budgettair neutraal in de begroting wordt verwerkt. De 'Wmo huishoudelijke hulp' is al in 2008 overgedragen aan de gemeenten. De rijksbijdrage die de gemeenten in dit kader ontvangen wordt met ingang van 2015 met 40% gekort. Nu zijn sinds de overdracht aan de gemeente in 2008 tal van maatregelen doorgevoerd, waardoor de werkelijke uitgaven voor deze taak fors zijn verlaagd. Het verschil tussen de ontvangen rijksbijdrage en de werkelijke uitgaven is tot en met 2014 ingezet als bijdrage aan de beschikbare begrotingsruimte. Vanaf 2015 is dit niet meer het geval omdat de bijdrage en de uitgaven nu onderdeel worden van de afspraak 'budgettair neutrale invoer decentralisaties'. Als de cijfers voor de huishoudelijke hulp sec worden bezien dan is de rijksbijdrage in 2015 € 78.000 hoger dan hetgeen nu verwacht wordt aan uitgaven in dit kader. Vanaf 2016 is de verwachting dat de rijksbijdrage € 152.000 lager is dan de vermoedelijke uitgaven. Voor 2015 zou het bedrag van € 78.000 alsnog ingezet kunnen worden ten gunste van het begrotingsresultaat. De dienstverlening in dit kader zou daar niet onder leiden. Het college is echter van mening dat dit niet past binnen de afspraken 'budgettair neutrale invoer decentralisaties'. Het bedrag van € 78.000 blijft dus beschikbaar voor taken binnen het sociaal domein.

Gemeentelijke accommodaties

Een van de uitgangspunten bij de beslissingen om te komen tot bezuinigingen/ombuigingen is dat beheren en exploiteren van accommodaties een zaak is van het particulier initiatief. In faciliterende zin is er echter wel een taak voor de gemeente. Verder zijn we de weg al ingeslagen om voorzieningen waar mogelijk meer te centraliseren, waarbij wel onderdelen op maat van de kern beschikbaar blijven. Aan deze gedachtegang kan ook worden toegevoegd de mogelijkheden te onderzoeken om de door de gemeente gefinancierde gebouwen te benutten om in te kopen diensten in onder te brengen, in plaats van huisvestingskosten mee in te kopen bij de diensten (b.v. consultatiebureaus onderbrengen in leegstaande klaslokalen).

Het college heeft besloten een onderzoeksopdracht in dit kader uit te zetten in de organisatie. De onderzoeksopdracht moet antwoord geven op de mogelijkheden van het anders inzetten en mogelijk afstoten van gemeentelijke accommodaties en de effecten hiervan. Op voorhand wordt hier echter nog geen besparing op ingeboekt.

Over de uitkomsten van onze opdracht zullen wij de gemeenteraad informeren.

Kosten hondenbelasting

In 2013 is besloten de hondenbelasting af te schaffen. Het college is van mening dat het niet opportuun is deze discussie opnieuw te openen, ondanks het feit dat het wettelijk natuurlijk wel mogelijk is deze belasting te heffen.

In de begroting 2015 en volgende jaren zijn natuurlijk wel de kosten die verband houden met het opruimen van hondenpoep verwerkt. Hierbij moet dan gedacht worden aan o.a. het ledigen van de hondenpoepbakken, aanschaf en onderhoud van deze bakken. Deze zijn niet verdwenen na het eerder genoemde besluit. De kosten hiervan komen uit op een bedrag van € 45.000 en kunnen ondergebracht worden in de totale kosten van de afvalinzameling en – verwijdering. Op deze wijze kunnen de kosten worden ingebracht in de berekening van het

tarief van de afvalstoffenheffing. Het opnemen in het tarief geeft een verhoging van € 3,11 per meerpersoonshuishouden en € 2,33 per eenpersoonshuishouden per jaar. Het college is van mening dat deze kosten buiten de het tarief van de afvalstoffenheffing moet worden gehouden. Het is vreemd om de kosten die eerst werden gecompenseerd door de opbrengst hondenbelasting nu bij iedere inwoner in rekening gebracht worden. Dit ondanks het feit dat het college zich realiseert dat hondenbelasting geen retributie is en er dus geen verband is tussen enerzijds de lasten en anderzijds de baten.

Onroerendzaakbelastingen

Zoals bekend is de opbrengst aan onroerendzaakbelastingen een algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke lasten. De vaststelling van het OZB-tarief voor woningen en niet-woningen is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De gemeente is dus vrij om de hoogte hiervan te bepalen. In de kadernota 2015-2018 is aangegeven de tarieven voor 2015 met alleen het percentage van de kostenontwikkeling (1%) te verhogen. Extra verhoging van de tarieven met 1%, geeft een extra inkomst in de begroting van € 143.000. Voor een gemiddelde woning met een waarde in het economisch verkeer van € 215.000 betekent een verhoging van het tarief met 1%, een extra te betalen bedrag door de eigenaar van € 2. Met de maatregelen zoals door het college voorgesteld, is het niet nodig de OZB-tarieven voor 2015 extra te verhogen.